

Budgetforslag for Social- og Sundhedsudvalget

Indhold

1.	Indledning.....	3
1.1	Formålet med budgethæftet.....	3
1.2	Temaer i årets budgetlægning	3
1.3	Hvad indeholder budgethæftet?.....	3
2.	Spilleregler for budgetlægningen.....	4
2.1	Drift	4
2.2	Anlæg	4
3.	Budgetrammer	5
4.	Forslag til driftsbudget	6
4.1	Udfordringer.....	7
4.2	Driftsønsker.....	8
4.3	Finansiering	9
5.	Budgetforudsætninger i driftsbudgettet.....	9
5.1	Aktiviteter.....	10
5.2	Øvrige budgetforudsætninger.....	10
6.	Forslag til anlægsbudget	11
6.1	Teknisk tilretning af anlægsbudgettet	11
6.2	Forklaring af større tekniske ændringer	11
6.3	Nye anlægsønsker inkl. finansiering.....	12
6.4	Afledt drift af anlægsprojekter.....	13

1. Indledning

1.1 Formålet med budgethæftet

Formålet med budgethæftet er at skabe et samlet overblik over udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget. Formålet er desuden at lave et let genkendeligt materiale, der gør det let at læse budgetforslagene på tværs af udvalg. Ved brug af hæftet får borgere, politikere og embedsmænd den samme indgang til indholdet af budgetforslaget, hvorfor man kan drøfte tal og beskrivelser på samme grundlag.

1.2 Temaer i årets budgetlægning

Sundhedsfokus indenfor Socialområdet

I år vil der være et styrket fokus på sundhed indenfor Socialområdet, og der er flere indsatser på vej. Der planlægges en sundhedsfaglig kompetenceudvikling af medarbejderne med henblik på at optimere den sundhedsfaglige indsats overfor borgerne indenfor Socialområdet. Samtidig sættes et tværgående fokus på sund kost. Samtidig fremlægges i forbindelse med budgetlægningen et driftsønske om sundhedstjek på bosteder. Dette tema har til formål at forbedre borgernes sundhed og dermed nedbringe den lokale ulighed i sundhed. Det skal samtidig ses som en naturlig forlængelse af byrådets fokus på sundhed i Sammenhængsmodellen.

Det nære sundhedsvæsen

Der har de seneste år været en bevægelse hen i mod, at flere behandlingsopgaver løses i det nære sundhedsvæsen. Det gælder både hos den almen praktiserende læge og i det kommunale sundhedsvæsen, herunder ældreplejen. Et eksempel er udførelsen af IV-behandlinger (intravenøs behandling med væsker og medicin).

Hospitalsvæsenet er i en udvikling, hvor sengekapaciteten bliver mindre. Det fordrer bl.a., at borgerne hurtigere kan komme hjem, eventuelt på en kommunal rehabiliteringsplads som mellemstation.

En af løsningerne på sundhedsvæsenets udfordringer er at bringe såkaldte telemedicinske løsninger i spil. Bl.a. udrulles aktuelt et stort landsdækkende og tværsektorielt IT-projekt, som i først omgang skal sikre monitorering af borgere med svær KOL (Kronisk Obstruktiv Lungesygdom) med det formål at undgå indlæggelser og skabe større tryghed for disse borgere.

Den nære psykiatri

Parallelt med udviklingen af det nære sundhedsvæsen er der taget initiativ til en samtidig udvikling af den nære psykiatri. Der skal ske en styrkelse af den kommunale socialpsykiatri og skabes bedre sammenhæng og koordination mellem den regionale behandlingspsykiatri og den kommunale psykiatriindsats. I den forbindelse er der etableret en tværsektoriel alliance, der skal understøtte dette. I det kommende år iværksættes i regi af alliancen en række prøvehandling på området. Viborg Kommune forventes at deltage i enkelte af disse.

1.3 Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet er til møde i Social- og Sundhedsudvalget den 2. maj 2019.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Håndtering af fremtidige budgetudfordringer og driftsønsker samt finansiering heraf.

I budgethæftet ses også direktionens oplæg til et foreløbigt anlægsbasisbudget på baggrund af en aktuel gennemgang af tidsforløbet i anlægsprojekterne.

Siden udvalget sidst blev forelagt budgethæftet, er det suppleret med følgende nye oplysninger:

- Udfordring omkring opdeling af SOSU-uddannelserne.

2. Spilleregler for budgetlægningen

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 23. januar 2019 (sag nr. 1) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1 Drift

Udvalgene udarbejder budgetforslag inden for de udmeldte rammer, der er beregnet ud fra de principper, som er godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Demografi på ældre-, dagtilbuds- og skoleområdet er udpeget som en særlig budgetudfordring, som byrådet skal finde finansiering til i budgetlægningen. Øvrige budgetudfordringer skal det enkelte fagudvalg selv finansiere inden for eget budget.

Der skal i 2020 findes reduktioner for en halv procent, samt reduktioner i forbindelse med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. I alt svarende til 35,2 mio. kr. Opgaven med at finde disse reduktioner er forankret i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Som udgangspunkt skal det enkelte fagudvalg derfor ikke selv indregne reduktionsforslag i sit budgetforslag. Hvis et fagudvalg selv finder reduktioner i budgetlægningen, vil gevinsterne herved tilfalde udvalgsområdet og kunne finansiere evt. udfordringer eller driftsønsker.

Udvalgenes servicerammer er derfor ikke reduceret i 2020. Reduktionen på 35,2 mio. kr. ligger foreløbigt under Økonomi- og Erhvervsudvalget som en ikke-udmøntet pulje. Udvalgenes servicerammer er reduceret med en halv procent årligt fra 2021 til 2023, jf. byrådets effektiviseringsstrategi.

2.2 Anlæg

Økonomi- og Erhvervsudvalget har vedtaget følgende spilleregler for anlæg:

1. Udvalgene kan foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår.

2. Nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede ved bortfald, reduktion eller udskydelse af eksisterende anlægsprojekter. Projekter kan ikke fremrykkes til 2019 for at finde finansiering, idet den statslige ramme også er under pres i 2019.
3. Det er muligt at udskyde anlægsprojekter til 2024 for at finde fuld finansiering af nye anlægsønsker.

De restriktive krav skyldes, at der allerede er vedtaget et stort anlægsprogram som overstiger den forventede ramme, som staten fastsætter.

Eksempel 1: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske		10.000		
Finansiering				
Eksisterende projekt		-10.000	10.000	0
I alt	0	0	10.000	0

Eksempel 2: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024
Nye ønsker					
Nyt anlægsønske		10.000			
Finansiering					
Eksisterende projekt		-10.000			10.000
I alt	0	0	0	0	10.000

3. Budgetrammer

Nedenfor ses de økonomiske rammer, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Budgetrammer (i 1.000 kr. og 2019-prisniveau)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2018	Oprindeligt budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Sundhedsområdet	485.331	494.389	492.251	492.037	491.600	491.157
Socialområdet	468.286	470.569	472.453	466.791	464.447	462.167
I alt	953.617	964.959	964.704	958.828	956.047	953.324

Rammerne er justeret med følgende forhold:

- Oprindeligt budget 2019 indeholder ikke overførsler fra 2018
- Kommunernes Landsforenings seneste pris- og lønændringer

4. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Hvis budgettet ikke balancerer kan driftsønsker derfor vælges fra eller nye forslag til finansiering vælges til.

I afsnit 4 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives alle tre delelementer: udfordringer (afsnit 4.1), nye driftsønsker (afsnit 4.2) og forslag til finansiering af disse (afsnit 4.3).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2020	2021	2022	2023
4.1	Udfordringer	1.200	1.200	1.200	1.200
4.2	Driftsønsker	700	700	700	700
4.3	Finansiering	-1.900	-1.900	-1.900	-1.900
I alt		0	0	0	0

Tabellen ovenfor viser, at der er fundet finansiering for driftsønsker. Der er dog i afsnit 4.1 og 4.2 peget på udfordringer og yderligere driftsønsker, hvor de økonomiske konsekvenser endnu ikke er fuldt afklarede.

Tabellen nedenfor viser, om der er budgetbalance på de enkelte politikområder, når udfordringer, driftsønsker og forslag til finansiering gøres op samlet for hvert politikområde.

Budgetbalance på politikområder (i 1.000 kr.)

Politikområde	2020	2021	2022	2023
Sundhedsområdet	0	0	0	0
Socialområdet	0	0	0	0
I alt	0	0	0	0

Tabellen ovenfor viser, at der er balance på politikområderne. Dog stadig med det forbehold, at der i afsnit 4.1 og 4.2 er peget på udfordringer og driftsønsker, hvor de økonomiske konsekvenser endnu ikke er fuldt afklarede.

Definitioner

Udfordringer defineres som ændrede forhold, der vil medføre et økonomiske pres. De vil primært opstå som følge af udefra kommende påvirkninger fx demografi eller ny lovgivning uden fuld finansiering. Sekundært kan udfordringer også være utilsigtede konsekvenser af politiske beslutninger samt driftsmæssige problemer, der ikke kunne forudses.

Driftsønsker defineres som ønskværdige ændringer, som kan gennemføres, hvis det er muligt at finde finansiering. Det kan eksempelvis være serviceforbedringer eller kvalitetsforbedringer.

Det gælder som princip, at udfordringer skal håndteres før ønsker.

4.1 Udfordringer

Nedenfor beskrives de udfordringer, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
	I alt	0	0	0	0		
Socialområdet							
1	Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen	1.200	1.200	1.200	1.200	Som resultat af opdelingen af social- og sundhedsassistent og hjælperuddannelsen i 2017 stiger udgifterne til elever i Viborg Kommune. Dette har fuldt gennemslag fra 2019 og er en varig udfordring.	2.5.19
	I alt	1.200	1.200	1.200	1.200		
	Udfordringer i alt	1.200	1.200	1.200	1.200		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Socialområdet

- AD 1) Social – og sundhedsuddannelsen blev pr 1. januar 2017 opdelt i to uddannelsesspor – en for social- og sundhedshjælpere og en for social – og sundhedsassistenter. Det betyder, at man nu allerede inden uddannelsesstart skal vælge, om man vil være hjælper eller assistent. Tidligere begyndte man i samme uddannelsesspor, hvorefter man efter 14 måneder blev hjælper og derefter kunne vælge at stoppe, hvis man ikke ville videreudanne sig til assistent. Opdelingen af uddannelsen medfører en udgift i kommunerne på grund af at flere vælger at uddanne sig til assistent samtidig med, at der er længere praktikperioder for assistenter og en række øvrige forhold.

4.2 Driftsønsker

Nedenfor beskrives udvalgets driftsønsker, dvs. nye initiativer/tiltag, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Driftsønsker i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Driftsønske	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
I alt		0	0	0	0		
Socialområdet							
Sundhedstjek på bosteder		700	700	700	700	Sundhedstjekket indebærer, at der løbende foretages observationer af borgernes sundhedstilstand samt, at hver borger på et bosted tilbydes en helbreds- og livsstilssamtale årligt.	2.5.19
I alt		700	700	700	700		
Driftsønsker i alt		700	700	700	700		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Sundhedsområdet

Politikområde Socialområdet

AD 1) Sundhedstjek på bosteder

Social- og Sundhedsudvalget har på møde den 28. marts 2019 besluttet at indføre sundhedstjek på Socialområde. Formålet er dels at følge borgerens sundhedstilstand løbende, dels sikre en systematik i sundhedsarbejdet. Sundhedstjekket indebærer derfor, at der løbende foretages observationer af borgernes sundhedstilstand samt, at hver borger på et bosted tilbydes en helbreds- og livsstilssamtale årligt. Udgangspunktet for samtalen er det løbende sundhedsfaglige fokus på bostedet. Samtalen vil derfor blive udført af borgerens kontaktperson eller andet personale med tæt kendskab til borgeren. Den konkrete metode til at foretage disse samtaler er under udvikling, mens budgetestimatet hviler på erfaringer fra dels Sundhedscenteret, dels de kommuner Viborg Kommune har været i kontakt med.

4.3 Finansiering

Nedenfor beskrives de finansieringsforslag, som skal finansiere udvalgets udfordringer og driftsønsker.

Finansiering i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Finansiering	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
I alt		0	0	0	0		
Socialområdet							
1	Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	Finansiering findes ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis	2.5.19
2	Sundhedstjek på bosteder	-700	-700	-700	-700	Finansiering findes decentralt ved omlægning af andre aktiviteter	2.5.19

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Socialområdet

- AD 1) **Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen**
Udfordringen finansieres ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis.
- AD 2) **Sundhedstjek på bosteder**
Finansieringen af sundhedstjekket findes gennem decentral omlægning af andre aktiviteter.

5. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet

Der redegøres nedenfor for de væsentligste budgetforudsætninger.

Udarbejdelse af budgetforslag for Social- og Sundhedsudvalget

5.1 Aktiviteter

Aktivitetsdata

Aktivitet	Regnskab 2018	Budget 2019	Budget 2020
Sundhedsområdet			
*Stationær somatik (indlæggelser)			
*Ambulant somatik (besøg)			
*Stationær psykiatri (indlæggelser)			
*Ambulant psykiatri (besøg)			
Socialområdet			
Intern Køb - Botilbud			
Ydelsespakke 8			
Ydelsespakke 7			
Ydelsespakke 6			
Ydelsespakke 5			
Ydelsespakke 4			
Ydelsespakke 3			
Ydelsespakke 2			
Ydelsespakke 1			
Intern Køb - Andet			
STU Viborg			
§103 Nørremarken, Trepas			
§109 Viborg Kvindekrisecenter			

§110 Forsorgshjem Vibohøj
§85 Plejecenter Toftegården
Ekstern Køb
Socialpædagogisk
Midlertidig botilbud
Længerevarende botilbud
Kvindekrisecenter
Forsorgshjem
BPA

5.2 Øvrige budgetforudsætninger

Ressourcetildelingsmodeller

På socialområdet anvendes en BUM-model, hvor der afregnes mellem myndighedsdelen og udførerdelen.

Takster

På Socialområdet beregnes takster på tilbuddene, som anvendes i afregningen med myndighedsdelen og andre kommuner.

6. Forslag til anlægsbudget

6.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realistisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer. Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på [dette link](#).

Anlægsbasisbudget* (i 1.000 kr. og 2020-prisniveau)

Nr.	Anlægsprojekt	VEDTAGET BUDGET					BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER					
		2020	2021	2022	2023	I alt	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
1	Rehabilitering Klosterhaven og Klostertoften	2.160	-	-	-	2.160	2.160	-	-	-	-	2.160
2	Vibohøj - fase 2 og 3	4.696	-	-	-	4.696	803	3.893	-	-	-	4.696
3	Pulje til mindre anlægsbehov under Socialområdet	1.040	1.040	1.040	1.040	4.160	1.040	1.040	1.040	1.040	-	4.160
Anlægsbudget i alt		7.896	1.040	1.040	1.040	11.016	4.003	4.933	1.040	1.040	0	11.016
Nettoændring til anlægsbudget i alt							-3.893	3.893	0	0	0	0

* Foreløbigt anlægsbasisbudget ud fra en aktuel gennemgang af tidsforløbet i anlægsprojekterne

6.2 Forklaring af større tekniske ændringer

Nedenfor ses en kort forklaring af større tekniske ændringer:

AD 2) Vibohøj – fase 2 og 3

Som følge af at afslutningen på Vibohøj fase 2 og 3 er udskudt fra medio 2020 til ultimo 2020 er der flyttet 1 mio. kr. hen i 2021. Dette ud fra en formodning om at den forsinkede afslutning af projektet vil flytte betalingen af de afsluttende omkostning til 2021. Periodiseringen af projektet kan blive påvirket af Økonomi- og Erhvervsudvalget og efterfølgende byrådets behandling af Social- og sundhedsudvalgets indstilling i forhold til ombygning af Vibohøj på udvalgsmødet den 28. marts 2019 ([sag nr. 3](#)).

6.3 Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses udvalgets forslag til nye anlægsønsker inkl. forslag til finansiering af disse. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
Nye ønsker								
1	Færdiggørelse Vibohøj	4000	4.000	0	0	0	Anlægsmidlerne ønskes bevilget i 2020 og 2021.	2.5.19
Finansiering								
I alt		4.000	4.000	0	0	0		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD 1) Færdiggørelse Vibohøj

Som følge af Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning den 20. februar 2019 ([sag nr. 15](#)) og Social- og Sundhedsudvalgets beslutning den 28. marts 2019 ([sag nr. 3](#)) om revidering af anlægsprojektet på Vibohøj, fremlægges et anlægsønske med henblik på udvidelse af den samlede anlægssum for færdiggørelse af projektet Vibohøj fase 2 og 3. Social- og Sundhedsudvalget har peget på en model for ombygning af Vibohøj, som bl.a. indebærer nyopførelse af 14 boliger, sammenlægning af eksisterende værelser til større boliger med egen indgang, køkken og bad, ombygning af afrusningsstuer og renovering af lokaler til administration, sygeleje og samtaler. Ombygningens primære formål er at renovere bygningerne, optimere bygningernes understøttelse af forsorgshjemmets faglige indsats samt at løse uhensigtsmæssige forhold vedr. arbejdsmiljø (sikkerhed og indeklima). Social- og Sundhedsudvalgets indstilling er endnu ikke behandlet i Økonomi- og Erhvervsudvalget og byrådet.

6.4 Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægsønsker og afledt drift af eksisterende projekter.

De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet								
I alt		0	0	0	0	0		
Socialområdet								
I alt		0	0	0	0	0		
Afledt drift i alt		0	0	0	0	0		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD ?) **Projekt navn**
 Tekst
 AD ?) **Projekt navn**
 Tekst